raadsvoorstel

Agendapunt 2025, nr. III-pm
Zaaknummer 2295710
Te behandelen door S. Metaal-ten Dolle

Onderwerp: Uitvoeringsagenda Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten 2025-2028

Aan de raad,

Inleiding
Vanwege de demografische ontwikkelingen willen wij in Winterswijk een aantrekkelijke leefomgeving kunnen bieden voor jonge gezinnen. Een aantrekkelijke buitenruimte met goede voorzieningen draagt hieraan bij.
Op 25 april 2024 heeft uw raad het visiedocument 'Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)' vastgesteld. De visie heeft een zichttermijn van 15 jaar (2040) en zet in op een toekomstbestendig netwerk van aantrekkelijke en uitdagende (speel)plekken en routes voor kinderen binnen de bebouwde kom. Vanuit dit aanbod voor kinderen vindt verbreding plaats naar jongeren, volwassenen en senioren. Daarmee wordt een brede doelgroep aangesproken. Namelijk alle inwoners van de gemeente Winterswijk.
Met het vaststellen van de visie ambieert de gemeente Winterswijk een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Dit vraagt om een integrale benadering. Dus niet alleen als het gaat om het uitdragen van de ambitie, maar ook als het gaat om een opeenstapeling van opgaven. Denk aan opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulariteit, inclusiviteit en gezondheid. Met die insteek heeft het document een gebiedsgerichte uitwerking gekregen in de vorm van ontwikkelkaarten op CBS buurtniveau (Winterswijk Zuidwest, Noordwest, Noordoost, Zuidoost en Centrum) en zogenaamde staalkaarten. Oftewel een analyse van de bestaande situatie en een verkenning van potentieel, alsook een leidraad voor de inrichtingskwaliteit.
Door het opnemen van ontwikkelkaarten en staalkaarten beoogt het visiedocument enkele praktisch toepasbare kaders mee te geven. Binnen deze kaders zijn een viertal uitgangspunten geformuleerd die in belangrijke mate richting geven aan de 'Uitvoeringsagenda BOSS 2025-2028'. De uitgangspunten, eveneens bij raadsbesluit van 25 april 2024 vastgesteld, zijn:

- ondersteuning toekomstbestendige wijk/speeltuinorganisaties;
- reserveren openbare ruimte voor realisatie 'Urban Zones';
- realisatie voorzieningen (focus op leeftijdsgroep 12-18 jaar);
- vervanging (technisch afgeschreven) speeltoestellen.

Op 25 februari 2025 heeft het college de Uitvoeringsagenda BOSS 2025-2028 vastgesteld. Met dit voorstel wordt uw raad verzocht om financiële middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering. Op basis van de vastgestelde uitgangspunten is voor de jaren 2025 tot en met 2028 een programma van activiteiten en maatregelen tot stand gekomen.

'Wat we hebben, onderhouden we goed' is het motto van het college. In het verleden is geen geld gereserveerd voor de vervanging van speeltoestellen in de openbare ruimte en is met een minimaal onderhoudsbudget zo goed mogelijk levensverlengend onderhoud uitgevoerd. Er zitten echter grenzen aan wat mogelijk is. Daarom wordt voorgesteld nu de noodzakelijke inhaalslag te maken.
Het 'Vervangingsplan speelvoorzieningen gemeente Winterswijk 2025-2028' fungeert als belangrijke onderlegger van de financiële component van de uitvoeringsagenda en is als bijlage toegevoegd aan deze nota. Daarmee wordt inzicht gegeven in benodigde financiële middelen om genoemde uitgangspunten te kunnen realiseren en te handelen in de geest van de visie op BOSS. De ondersteuning van de wijk/speeltuinorganisaties vraagt wel ambtelijke inzet, maar hiervoor is geen (aanvullend) budget nodig. Voor financiële ondersteuning kunnen de wijk/speeltuinorganisaties een beroep doen op de 'Subsidieregeling Lokale Initiatieven gemeente Winterswijk 2025'. Dit naast de gebruikelijke financiële steun.

Voorstel
1. Voor het jaar 2025 incidenteel €307.000,- beschikbaar te stellen ten behoeve van het vervangen van bestaande gemeentelijke speelvoorzieningen.
2. Bij de meerjarenbegroting 2026-2029 de structurele financiële consequenties integraal af te wegen, bestaande uit:

a) een budget van in totaal €661.000,- ten behoeve van het vervangen van bestaande gemeentelijke speelvoorzieningen verdeeld over de jaren 2026, 2027 en 2028;
b) het verhogen van het jaarlijkse onderhoudsbudget van €25.000,- naar €35.000,-.

3. Voor de uitgaven uit het vervangingsplan af te wijken van de nota waarderen en afschrijven door die uitgaven als exploitatielasten te verantwoorden.

Relatie met (huidig) beleid
Visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS), maar ook reconstructies, uitvoering uitbreidingsplannen en tussentijdse initiatieven die binnen het BOSS programma vallen.

Beoogd(e) effect(en)
Zie onder 'Argumenten'

Argumenten
Ad 1. Voor het jaar 2025 incidenteel €307.000,- beschikbaar stellen van middelen ten behoeve van het vervangen van bestaande gemeentelijke speelvoorzieningen.
Uit inventarisatie en analyse van 'OBB Spelmakers + ruimtedenkers' blijkt dat ruim 30% van het totale areaal aan speelvoorzieningen, bestaande uit speeltoestellen en bijbehorende ondergronden, al vervangen had moeten zijn. Met andere woorden; er is sprake van een vervangingsachterstand. Onder meer ontstaan door het ontbreken van een vervangingsplan en het ontbreken van structurele middelen voor vervanging. Binnen de financiële mogelijkheden heeft het onderhoud zich de afgelopen jaren met name geconcentreerd op het verlengen van de technische levensduur. Met succes, maar het effect van deze vorm van onderhoud is niet onbegrensd. Er zal een inhaalslag gemaakt moeten worden om het huidige aanbod aan speelvoorzieningen naar een hoger (acceptabel) ambitieniveau te tillen. Passend bij de visie op BOSS. De eerste stap is vervanging van toestellen en ondergronden die technisch afgeschreven zijn. Daartoe is het 'Vervangingsplan speelvoorzieningen gemeente Winterswijk 2025-2028' opgesteld (bijlage 2). Dit plan heeft inzichtelijk gemaakt dat in 2025 een bedrag van circa €307.000,- nodig zal zijn om technisch afgeschreven toestellen en ondergronden dit jaar nog te kunnen vervangen.
Om in 2025 te kunnen starten met de noodzakelijke vervanging, wordt voorgesteld om het daarmee gemoeide bedrag van €307.000,- te onttrekken uit de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen. Dit past binnen de doelstelling van de betreffende bestemmingsreserve. Aanwending van de reserve voor bedragen boven de €100.000,- is voorbehouden aan de raad.

Ad. 2a. Structurele financiële consequenties voor de jaren 2026, 2027 en 2028 integraal afwegen bij de meerjarenbegroting 2026-2029
Voor de toekomst wordt een flexibel vervangingsprogramma aangehouden. Daarbij wordt een 7-jaarscyclus gehanteerd. De achterliggende gedachte bij deze cyclus is dat mensen in 7 jaar verhuizen, kinderen ouder worden en nieuwe trends zich aandienen. Ook de voorzieningen passen in deze cyclus. Zo gaan natuurlijke materialen ongeveer 7 jaar mee, toestellen met een kortere levensduur 14 jaar en de toestellen met een lange levensduur 21 tot 28 jaar. Als wij deze cyclus projecteren op de bebouwde kom dan zou de eerste cyclus in het teken staan van het wegwerken van vervangingsachterstanden op basis van het vervangingsplan.
Om de noodzakelijke vervanging in de jaren 2026, 2027 en 2028 te kunnen voortzetten is respectievelijk €363.900,-, €182.800 en €114.300,- nodig. Oftewel een totaal budget van €661.000,-. Voorgesteld wordt om dit budget bij integrale afweging van de meerjarenbegroting 2026-2029 beschikbaar te stellen en hierbij in overweging te nemen om daarvoor een egalisatiereserve in te stellen.
In deze ramingen is geen rekening gehouden met dekking uit projecten als de herinrichting van de wijken Hakkelerkamp Oost en Bargerbosch.

Ad. 2.b Structureel verhogen van jaarlijks onderhoudsbudget
Op basis van het totale areaal aan speeltoestellen en ondergronden is het jaarlijkse onderhoudsbudget van €25.000,- structureel te laag. Ontwerp- en adviesbureau 'OBB Spelmakers + ruimtedenkers' heeft een doorrekening gemaakt naar benodigd jaarlijks onderhoudsbudget. Dit komt neer op een budget van €55.000,- per jaar. Daarbij moeten twee kanttekeningen geplaatst worden. Ten eerste is deze berekening gestoeld op een theoretische situatie dat er geen sprake is van een verouderd toestelbestand en ten tweede is uitgegaan van het totale areaal aan speeltoestellen en ondergronden van 2023. De praktijk leert dat er wel degelijk sprake is van een 'verouderd' toestelbestand en dat het areaal voortdurend onderhevig is aan mutaties. Zo is recentelijk het beheer en onderhoud van de speeltoestellen bij het Strandbad aan de gemeente overgedragen en is in Meddo (Nieuwe Gelle) een beweeg- en ontmoetpark met een pumptrack aangelegd.
Hoewel OBB in theorie uitgaat van een benodigd onderhoudsbudget van €55.000,- per jaar, wordt voorgesteld om bij integrale afweging van de meerjarenbegroting 2026-2029 het jaarlijkse onderhoudsbudget te verhogen naar €35.000,-. In deze wordt uitgegaan van het beschikbaar komen van financiële middelen om de vervangingsachterstand weg te werken en de praktijk die leert dat door goed onderhoud de technische levensduur van speelvoorzieningen verlengd kan worden.

Ad. 3. Afwijken van de nota waarderen en afschrijven
Op grond van de nota waarderen en afschrijven moeten uitgaven met meerjarig nut > €25.000,- worden geactiveerd op de balans, waarop kapitaallasten worden berekend (afschrijving en rente).
In dit vervangingsplan zijn veruit de meeste uitgaven onder €25.000,- geraamd, echter ook enkele boven €25.000,-. Ten behoeve van een uniforme toepassing en ter voorkoming van een onnodig gecompliceerde financieel technische vertaling in de begroting wordt voorgesteld af te wijken van nota waarderen en afschrijven en alle uitgaven als exploitatie lasten te verantwoorden en dus niet te activeren. De raad kan besluiten van de eigen regelgeving af te wijken.

Financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's
Zie ook onder 'argumenten/onderbouwing'. In het vervangingsplan is de benodigde investering per locatie inzichtelijk gemaakt. Binnen de vervangingsperiode 2025-2028 staan ook grootschalige herinrichtingen op de planning, waaronder Hakkelerkamp Oost en de Bargerbosch. Beide projecten zijn reeds opgevoerd in de meerjarenbegroting 2025-2028. De financiële middelen voor het realiseren van zogenaamde 'BOSS-vriendelijke ruimtes' is in deze 'dubbel' opgevoerd; zowel in krediet ten behoeve van de heirinrichting als in het vervangingsplan speelvoorzieningen. Dit betekent dat op de kredieten van de herinrichting van Hakkelerkamp Oost en Bargerbosch respectievelijk budget wordt ingehouden van €102.660,- en €94.913,-. Dit onder voorbehoud van het al dan niet beschikbaar stellen van financiële middelen ten behoeve van het vervangen van bestaande speelvoorzieningen.

Benodigde middelen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Programmatisch vervangen speelvoorzieningen	€ 307.000	€ 363.900	€ 182.800	€ 114.300	€ 50.400	€ 65.260	€ 215.700
Onderhoudsbudget	€ 0	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Totaal benodigde middelen	**€ 307.000**	**€ 398.900**	**€ 217.800**	**€ 149.300**	**€ 85.400**	**€ 100.260**	**€ 250.700**
Reeds begrote middelen							
Programmatisch vervangen speelvoorzieningen*	€ 0	€ 102.660	€ 94.913	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoudsbudget	€ 55.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal begrote middelen	**€ 55.000**	**€ 127.660**	**€ 119.913**	**€ 25.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Effect op de begroting	**€ 252.000**	**€ 271.240**	**€ 97.887**	**€ 124.300**	**€ 85.400**	**€ 100.260**	**€ 250.700**

* 2026 = begroot krediet herinrichting Hakkelerkamp Oost, 2027 = begroot krediet herinrichting Bargerbosch

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
Wanneer de situatie blijft zoals die is loopt de gemeente risico in het kader van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 (WAS 2023). De afgekeurde toestellen worden terstond in de hekken gezet. Na het opvragen van herstelkosten kan het zijn dat de keuze wordt gemaakt voor het verwijderen van het desbetreffende toestel.

Aspecten van duurzaamheid
Met het uitvoeren van de visie wordt gestreefd naar 100% circulariteit en doelstellingen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Ook het bewegen in de buitenruimte is belangrijk voor een gezonde en duurzame leefstijl.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Voor zover de uitvoeringsagenda betrekking heeft op wijk- en speeltuinorganisaties is er met hen overleg geweest. Periodiek (per kwartaal) gaat er een integraal overleg plaatsvinden met alle speeltuinverenigingen. Daarnaast wordt ambtelijk ondersteuning geboden. Denk daarbij aan het uitvoeren van subsidiescans.

Relatie met andere besluitvorming/andere projecten
Visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS), maar ook reconstructies, uitvoering uitbreidingsplannen en tussentijdse initiatieven die binnen het BOSS programma vallen.

Vervolgprocedure/evaluatie
N.v.t.

Winterswijk, 25 februari 2025
Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris, de burgemeester,

B. Freriks-ten Hagen B.J.J. Bengevoord